

1886-03-23

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

Holger Drachmann

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København

Arkivplacering:

Det Kongelige Bibliotek

Emneord:

Filantropi, mæcenvirksomhed,
politik

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen skriver et langt vigtigt brev med stærke politiske holdninger.

Transskription

Carlsberg 23 Marts 1886

Hr Holger Drachmann

Det har glædet mig meget, at læse Deres fortrolige Meddelelser i Brevet af 19de-d.M., ikke alene paa Grund af dets velgjørende Indtryk, som en saadan tillidsfuld Henvendelse jo maa gjøre, men endnu mere med Hensyn til det Indblik, som Deres Meddelelser giver mig i deres inderste Væsen og i de store Forandringer som deri er foregaaet. Deres Brev er saa indholdsrigt, at det er mig umuligt i et Brev at dvæle ved alt det, som jeg kunde ønske at tale om med Dem og jeg vilde derfor gjerne søge Leilighed til en uforstyrret Samtale med Dem, men endnu lader det sig af Hensyn til Dem desværre ikke gjøre.- Selv ligeoverfor mine nærmeste Omgangsvener har jeg maattet spille Komædie og lægge Skjul paa hvormeget jeg glædede mig over Deres Alkibiades. Dersom jeg pludselig forandrede den Tone, hvori jeg hidtil havde

omtalt Deres Virksomhed, vilde det uundgaaeligt have fremkaldt Gisninger om at "der dog vist var noget Sandt" i det udsprede Rygte. Skulde vi altsaa tilfældigt træffe sammen i en større Kreds, vil jeg formeltlade mig præsentere for Hr Drachmann og indskrænke mig til at sige Dem nogle høflige og anerkjendende Ord om Deres sidste Digterværk osv, netop saaledes som jeg vilde tale, dersom jeg ikke havde gjort Deres personlige Bekjendtskab eller rettere: lært at kjende Dem. De maa derfor ikke undres over, at De sandsynligviis hos mange Ældre endnu i nogen Tid vil møde mere høflighed end varm Paaskjønnelse, thi - som De selv rigtigt bemærker - Overgangen maa altid kræve nogen Tid.-Paa den anden Side vil jeg raade Dem ikke at lade Dem af Deres nye Venner af Høire drage ind i Parti-Demonstrationer og i alt Fald kun som Undtagelse, naar De kan gjøre det som en Digter, der fra et overlegent Standpunct med Lune characteriserer Tidens Daaligheder.

Det er mig ufatteligt at man ikke i Frankrig og i andre Lande, som have indført suffrage universelle, har indset, at man for at undgaae en Pøbel-Absolutisme, maa dele "Folkets" magt i 2 Dele, hvoraf den ene for sig er afmægtig, naar den ikke former sig til en fælles Beslutning, med den anden. Maaske vil det faldee i Danmarks Lod at lære hele Verden hvorledes alle Klasser af Samfundet kunne gjøres delagtige i Friheden, uden at Samfundet gaaer til Grunde derved. Men jeg maa ikke glemme at tilføie, at der kræves endnu en Betingelse, en stærk, nedarvet Kongemagt. Det er Frankrigs Ulykke, hvorunder det endnu vaander sig, at det i 1793 overskar dets historiske Traad ved at hugge Hovedet af Kongen. Hvad Folkesouverenitetets Princippet har kunnet skabe, har de sidste 100 Aar klart nok lagt for Dagen og nu savner Frankrig det historiske Fundament for en stærk Kongemagt og kan kun sætte sit Haab til Cæsarismen, men Udsigten dertil er fjern og vil neppe aabne sig, før den sædelige og moralske Fornedrelse har naaet den yderste Grændse og med uimodstaaelig Magt fremklader Reactionen.

Luften i hele Eropa, og altsaa ogsaa her hos os, vil derfor vistnok i lang Tid vedblive at være opfyldt af giftigt Smitstof, og det gjælder derfor om, at man bestræber sig for at rense den aandelige Atmosfære for alle de giftige Organismer eller at gjøre disse uskadelige, ligesom vi af Pateur have lært at gjøre det i den physiske Verden. Dett maa nu være Folketalernes, Forfatternes og Digternes - og altsaa Deres fornemste Opgave!

For at bidrage til de materielle Betingelser for at De kan arbeide paa denne Opgaves Løsning, vil jeg med Glæde opfylde det Tilsagn, jeg i Efteraart gav Dem og da jeg af Deres Brev ser at Tiden nu er kommen dertil, skal jeg, saasnart d 1st April er overstaaet, sende Dem det første Bidrag af 1000 Kr og de følgende i Begyndelsen af de næste Par Maaneder. Da Postvæsenet vistnok kjender min Haandskrift, vil jeg lade disse, ligesom andre Breve fremsende til Dem gennem min eneste Fortrolige i denne Sag, Prof. J Steenstrup.

Med særdeles Agtelse
Deres hengivne
J. C. Jacobsen

Carlsberg 23. Marts 1886.

Jr. Holger Drachmann

Det var glædet mig meget; at
læse Deres pædagogiske Meddelelse i Nummer
af 19. d. M.; Bte. alene paa Grund af det vel-
gjærende Indtryk, som en saadan lilledstift
frembringer jo naar gjætt, men end mere med
fremtiden til det Indtryk, som Deres Meddelelse
gjætt mig; Deres indre Næsten og i de store
Læseudtrykke, som Deres er forvækket -

Deres Brev er som indfølgende, at det er mig
umuligt, i at Brev at svare med alt det, som
jeg kunde ønske at tale om med Dem og jeg
ville derfor gjerne søge Læstid til en
inforsjættelse af Dem, men anden
taler til sig af fremtiden til Dem de næste Dage
gjætt - Den lignende for mig i vor gamle
gangsaar er for mig urealistisk spille Læstid
og lægge Brev paa Jættid mig glædet mig
om Deres Alkibiades. Derfor mig pludselig
forvækket den Brev, som mig fættid Jættid

